

Pôvod

Ak hovoríme o etniku, v respektíve menšine žijúcej na území iného štátu, veľkú rolu v tom ako je vnímaná hrá jej pôvod. Od neho sa do značnej miery odvíja veľa ďalších vecí ako napríklad jazyk či kultúra etnika a je jedným z hlavných aspektov odlišnosti. Na pôvode je silne viazaná kultúra, ktorá je ovplyvňovaná zvykmi či spôsobom života na území z ktorého etnikum pochádza. Je rozdiel či sa jedná o ľudí z afrického rovníkového pralesa alebo blízkeho východu. Rozdiel spočíva aj v schopnosti integrácie do novej spoločnosti odvíjajúca sa od jazykovej bariéry, ktorá je taktiež previazaná s miestom pôvodu. Dokonca aj tento rozdiel môže mať viacero úrovní keďže existujú príbuzné jazyky, ako napríklad slovanské jazyky, pri ktorých je doba potrebná na naučenie jazyka kratšia ako v prípade jazykov absolútne odlišných. Schopnosť integrácie závisí aj na úrovni vzdelania, ktorá sa odlišuje z miesta na miesto, čo nás zase spája s miestom pôvodu. Kultúra etnika resp. „nátura“ zase ovplyvňuje do akej miery sa dané etnikum chce integrovať. Sú národy hrdé, nehodlajúce sa vzdať takmer ničoho so svojho predchádzajúceho spôsobu života no sú aj takí, ktorí s tým problém nemajú. **(Filip Leitner)**

História

Každé etnikum má odlišný historický vývoj, odlišné postavenie v dejinách. Historický vývoj je ovplyvňovaný veľkým množstvom faktorov a naopak, veľké množstvo ďalších vlastností etnika on sám ovplyvňuje. Dôležitým faktorom, ktorý môže historický vývoj ovplyvniť sú napríklad prírodné podmienky. Ak sú tieto podmienky priaznivé pre život a ponúkajú etniku alebo národu všetko čo potrebuje pre život, národ nemá potrebu z tohto priaznivého miesta odchádzať alebo vojensky dobýjať nové územia. Ak sú však prírodné podmienky nevyhovujúce, je logické že národ si začne hľadať nové miesto, na ktorom by sa mohol usadiť. Dôvodom migrácie môže byť samozrejme aj vojna (súčasná situácia v Sýrii a na Blízkom východe), ale taktiež samotná migrácia môže byť príčinou konfliktov medzi etnikami. Svojnou prichádzajú predovšetkým negatívne dopady na etnikum – hladomor, choroby. Historický vývoj etnika sa v dlhodobjšom časovom horizonte určite prejaví aj na jeho mentalite, etnikum s pokojným historickým vývojom bez častých vojenských konfliktov či nutnosti migrácie nadobudne úplne odlišnú mentalitu ako etnikum, ktoré počas svojho vývoja takéto situácie zažívalo pravidelne. **(Adam Šolc, 451886)**

Odlišnosti

Etnikom, vyjadrujeme určitý druh obyvateľstva, odlišného od zvyšného celku na základe vonkajšieho vzhľadu ako je napríklad farba pokožky, náboženstvo, pôvod, jazyk, ale tiež zvyky a tradície. S týmito odlišnosťami priamo súvisí segregácia (vylučovanie, oddeľovanie) daného etnika zo spoločnosti. Pokiaľ zoberieme určitému etniku jeho práva a slobodu, na ktoré má rovnaké právo ako etnikum, ktorému to zakazuje, tak môžeme hovoriť o diskriminácii. Diskriminácia úzko súvisí z rasizmom. Jedná sa o výslovnú rasovú neznášanlivosť, kde hlavne faktory sú pôvod, jazyk, kultúra, náboženstvo a iné. Utláčané etnikum vytvára skoro vždy svoje getá, či buď dobrovoľne alebo násilne, kedy nedobrovoľne sú vytlačení do jednej spoločnej lokality. Následne vznikajú lokality ako napríklad Čínska štvrť, Vietnamská štvrť, Židovská komunita atď.. Konflikty sú prejavom neznášanlivosti, či už na základe zlej skúsenosti s daným etnikom alebo sa jedná o priamu rasovú neznášanlivosť. Konflikty bývajú veľkým problémom pri spolunažívaní rôznych etník v spoločnostiach. **(Kristián Szabo, 451223)**

Zvyky a tradície

Etnikum je skupina alebo súbor jedincov, ktorý zdieľajú spoločnú etnicitu, teda: História, Kultúru, Náboženstvo, Jazyk, Mentalitu, Zvyky a obyčaje alebo aj tradície k obliekaniu a vzťahu k telu. Síce jedno náboženstvo môže globálne zahŕňať veľké množstvo populácie, jeho jednotlivé odvetvia sa výrazne odlišujú. Odlišujú sa vo vnímaní sveta až to takej miery, že niektorým tieto odlišnosti nemusia vyhovovať a hneď majú potrebu pre vznik konfliktov. Jeden z najhorších prípadov nastane, ak sa dve diametrálne odlišné skupiny etník, ktoré si nevyhovujú, ocitnú na rovnakom ohraničenom mieste. V mestskej časti vyčlenenej pre práve pre rôzne druhy etnických skupín sa často zabúda na medziľudské vzťahy. Keď je mentalita tolerantná je všetko v poriadku. Problém nastáva, ak sa stretnú dve etniká s diametrálne odlišným náboženstvom, rôznou ale skôr nižšou úrovňou vzdelania, neidentickou rasou, s odporom sa prispôbiť atď. Vtedy to smeruje ku vzniku izolovaných skupín, takzvaných **Ghett**, kde žijú ľudia nútene odlúčený od ostatnej spoločnosti. Samozrejme to, čo je nanútené, nevyhovuje nikomu. Každý chce predsa to, čo majú aj ostatní.

Výborný príklad možno zaznamenať na Slovensku, kde sú etnické skupiny Rómov umiestnené na okraj a za okraj urbanizácií do takzvaných **Slamou**.

Na základe zvykov a tradícií sa dá odlišiť nespočetné množstvo etník po celom svete rozdielných od územia. Za dlhé dekády ľudstva sa už mnoho krát pomiešali a neraz skončili aj vojnou. **(Juraj Jánov)**

Záver:

Obecne povedať, či informačne je systém otvorený alebo uzavretý sa konštatovať nedá. Vždy záleží na situácií. Napríklad ak sa jedná o tolerantnú a prispôsobivú etnickú skupinu na území mesta (rôzne Ázijské etniká, či už z Číny, Kórei alebo Vietnamu, predávajúce (aj v Českej republike a Slovensku) napríklad na trhoch alebo po prípade pracujúcich v reštauráciách s ich domácou kuchyňou) ide o systém informačne otvorený. O ich pôsobení v danom meste vedia všetci (možno nie sú v danej krajine legálne ale snažia sa) a zároveň skoro nikomu neprekážajú. Na druhej strane sú tu práve tí neprispôsobiví, kde možno skôr hovoriť o informačne uzavretom systéme, nakoľko o ich medziľudských vzťahoch toho veľa nevieme, čiže na všetko sa pozeráme ako keby len povrchno. Tieto skupiny sa snažia diferencovať a kategoricky zamietajú kontakty s okolitou spoločnosťou na úkor ich prispôsobenia sa, asimilácie a začlenenia sa do nej.

Hodnocení:

- vizualizace je velmi zdařilá --> kauzální dopady jsou dobře pochopitelné
- velmi oceňuji systematičnost a popis jednotlivých částí diagramu
- lze původ uvažovat jako měřitelný atribut či faktor??
- jelikož je model značně složitý a v obecné rovině, kauzální vztahy se spíše ztrácejí (je lepší kauzální model zaměřit na určitý konkrétní problém či téma)
- informačně uzavřený systém je charakteristický tím, že systém nelze ovlivnit externě žádným vstupem informace --> jelikož popisujete segregaci, což je sociologický fenomén, jedná se vždy o informačně otevřený systém

Náležitosti cvičení: splněno